

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **A. J. R. I.**, zastoupena zákonným zástupcem R. C. R. M., zastoupena na základě plné moci Organizací pro pomoc uprchlíkům, sídlem Kovářská 4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2019, čj. OAM-1081/ZA-K08-ZA05-2018, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 11. 2020, čj. 29 Az 23/2019-54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 7. 11. 2019 žalovaný neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12 - § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Za žalobkyni podal žádost její zákonný zástupce – otec. V rozhodnutí žalovaný určil státní příslušnost žalobkyně s odkazem na právní úpravu této problematiky v Ázerbájdžánu podle státní příslušnosti matky žalobkyně. Žalovaný nejprve řešil otázku pronásledování žalobkyně a dovodil, že s ohledem na to, že se narodila na území ČR a stále zde pobývá, není taková možnost reálná. Dále žalovaný uvedl, že ani jednomu z rodičů žalobkyně nebyla udělena mezinárodní ochrana. Žalobkyně proto nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 13 a 14b zákona o azylu.

[2] Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala žalobu ke krajskému soudu, který rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud uvedl, že v době vydání rozhodnutí žalovaného nebyli rodiče žalobkyně úspěšní se svými žádostmi o mezinárodní ochranu. Po podání žaloby v této věci bylo rozhodnuto o žalobě matky žalobkyně ve věci mezinárodní ochrany. Rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany matce žalobkyně bylo zrušeno, neboť žalovaný se dostatečně nezabýval možným pronásledováním matčina otce pro uplatňování politických práv a svobod či pro zastávání určitých politických názorů v Ázerbájdžánu. Podle krajského soudu je nutné uvedené skutečnosti posoudit rovněž v řízení o žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu, neboť také u ní může existovat odůvodněný strach z pronásledování vyvolaný tím, že její dědeček v Ázerbájdžánu uplatňuje politická práva a svobody nebo zastává určité politické názory. Závěr žalovaného, že žalobkyně může pobývat s rodiči buď na Kubě, anebo v Ázerbájdžánu, nemůže s ohledem na uvedené obstát minimálně ve vztahu k zemi původu matky žalobkyně. Tato skutečnost musí být v dalším řízení nově posouzena.

[3] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Stěžovatel nesouhlasí se závěry krajského soudu, neboť se domnívá, že napadený rozsudek je vnitřně rozporný, jeho odůvodnění je nesrozumitelné a krajský soud postupoval v rozporu s platnou právní úpravou a související judikaturou.

[4] Podkladem pro napadený rozsudek mohly být pouze důkazy provedené před stěžovatelem, který však nemohl jako podklad pro rozhodnutí vzít v úvahu rozsudek o žalobě matky žalobkyně ve věci mezinárodní ochrany, neboť o ní bylo rozhodnuto až po vydání rozhodnutí stěžovatele v nyní projednávané věci. Rozsudek o žalobě matky žalobkyně nebyl v řízení před krajským soudem proveden k důkazu – krajský soud rozhodoval bez jednání (se souhlasem účastníků řízení). Krajský soud, který z rozsudku o žalobě matky žalobkyně vycházel, proto porušil § 75 odst. 1 s. ř. s., aniž vysvětlil, proč vycházel ze skutkového stavu v době vydání napadeného rozsudku.

[5] Podle stěžovatele zrušení rozhodnutí ve věci žádosti o mezinárodní ochranu matky žalobkyně není důvodem pro prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. K tomu odkázal na rozsudky NSS ze dne 20. 3. 2012, čj. 8 Azs 7/2012-18, a ze dne 16. 4. 2020, čj. 1 Azs 28/2020-95. Ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. může prolomit např. čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění) [dále jen „procedurální směrnice“]. Krajský soud se o procedurální směrnici vůbec nezmiňuje ani se v napadeném rozsudku nezabývá otázkou záruk nového posouzení případných nových skutečností v novém řízení z hlediska respektování zásady *non-refoulement* včetně možnosti následného soudního přezkumu před vycestováním do země původu. Podle stěžovatele mají zákonní zástupci žalobkyně případně možnost podat jejím jménem opakovanou žádost o mezinárodní ochranu.

[6] Krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatele a věc mu vrátil k dalšímu řízení podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Z napadeného rozsudku však podle názoru stěžovatele vyplývá, že se mělo jednat spíše o důvod podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[7] Stěžovatel je přesvědčen, že dostatečně zjistil skutkový stav a popsal, jaké kroky k tomu učinil. Navrhl, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Žalobkyně uvedla, že jakkoli byl rozsudek ve věci mezinárodní ochrany její matky v řízení před krajským soudem novou skutečností, nelze odhlédnout od toho, že v řízení před stěžovatelem matka žalobkyně vypovídala a všechny rozhodné skutečnosti stěžovatel znal. Podle žalobkyně nebylo nutné, aby krajský soud přímo odkázal na čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. Krajský soud vycházel z rozsudku SDEU ze dne 4. 10. 2018 ve věci *Ahmedbekova*, C-652/16, v němž je detailně popsán vertikální přímý účinek daného ustanovení. Nebylo proto nutné, aby jeho závěry krajský soud podrobně opakoval. Nadto přímá aplikovatelnost čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice je již známou skutečností. Žalobkyně upozornila na to, že prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. ustanovením čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice se musí opírat o takové skutečnosti, které osoba nemohla uplatnit v řízení před správním orgánem (rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015, čj. 10 Azs 194/2015-

32). Uplatnění čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice proto není vázáno na předchozí podání opakované žádosti o mezinárodní ochranu.

[9] Žalobkyně upozornila na to, že mimo čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice může § 75 odst. 1 s. ř. s. prolomit např. i čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (viz rozsudky NSS ze dne 22. 4. 2011, čj. 5 Azs 3/2011-131, a ze dne 16. 4. 2020, čj. 1 Azs 28/2020-95). Žalobkyně dále uvedla, že v citovaném rozsudku odkazuje SDEU na směrnici Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany, která ve vztahu k pronásledování odkazuje na články Úmluvy, od kterých se nelze odchýlit, a to včetně čl. 2 a 3 Úmluvy.

[10] Podle žalobkyně lze mít pochyby o kvalitě případného řízení o nové žádosti o mezinárodní ochranu z hlediska posuzování zásady *non-refoulement*, pokud by již dříve nebyla vyslovena nezákonnost dosavadního postupu stěžovatele. V posuzované věci je zřejmé, že stěžovatel nerozpoznal potřebu mezinárodní ochrany u rodinných příslušníků žalobkyně. Z kasační stížnosti lze seznat, že se stěžovatel stále domnívá, že rozhodl správně. Existují zde proto pochyby, zda by stěžovatel opakovanou žádost žalobkyně posoudil jako přípustnou.

[11] Podle žalobkyně nová rozhodnutí, ze kterých krajský soud vycházel, nepředstavovala nové důkazy, které by bylo třeba provádět. Jednalo se o skutečnosti známé krajskému soudu a stěžovateli z úřední činnosti. Nařízení jednání žalobkyně považuje za čistý formalismus.

[12] Žalobkyně navrhla, aby NSS kasační stížnost zamítl.

[13] Ve věcech mezinárodní ochrany se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (viz usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 – 39).

[14] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[15] K námitce, že krajský soud přihlédl k rozsudku ve věci mezinárodní ochrany matky žalobkyně, aniž jej provedl jako důkaz, NSS uvádí následující. Skutečnosti známé soudu z jeho úřední činnosti nejsou předmětem dokazování. Daný rozsudek vydal tentýž soud, a proto se jednalo o skutečnost jemu známou z jeho rozhodovací činnosti. V takovém případě je možné odkázat na spisovou značku spisu či číslo jednací příslušného rozhodnutí soudu (srov. rozsudky NSS ze dne 12. 4. 2011, čj. 1 As 33/2011-58, č. 2312/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 10. 2. 2010, čj. 1 As 100/2009-129, č. 2038/2010 Sb. NSS).

[16] Pokud soud rozhoduje bez jednání, je ovšem nutné, aby účastníkům řízení byly známy všechny skutečnosti, ze kterých bude soud vycházet. O tom, že určitá skutečnost je soudu známá z jeho úřední činnosti a bude použita v jeho rozhodnutí, musí soud účastníka

informovat a poskytnout mu možnost se k ní vyjádřit převážně jen v případě, kdy účastník řízení nemůže tento postup rozumně předpokládat (rozsudek NSS ze dne 10. 2. 2010, čj. 1 As 100/2009-129, č. 2038/2010 Sb. NSS). O tento případ se však v této věci nejedná, neboť je zřejmé, že účastníci řízení si museli být vědomi toho, že ve věci mezinárodní ochrany matky žalobkyně vydal krajský soud rušící rozsudek. Stěžovatel byl také ve věci matky žalobkyně žalovanou stranou a tento rozsudek mu musel být znám. Pokud tedy krajský soud v napadeném rozsudku vycházel z rozsudku ve věci mezinárodní ochrany matky žalobkyně, nemusel ho provádět k důkazu a za tím účelem nařizovat jednání; tento postup je v souladu s konstantní judikaturou.

[17] Z právě uvedeného rovněž plyne, že odkaz krajského soudu na rozsudek ve věci matky žalobkyně ani nepředstavuje novou skutečnost a prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. Krajský soud nerušil rozhodnutí stěžovatele proto, že rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany matky žalobkyně bylo zrušeno. Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že krajský soud pouze převzal závěry svého předchozího rozsudku ve věci matky žalobkyně o tom, že ze shromážděných podkladů o zemi původu rodiny žalobkyně vyplývá, že v Ázerbájdžánu jsou zastrášováni, obtěžováni a někdy i zatýkáni rodinní příslušníci členů politické opozice, dále z nich plyne neexistence nezávislého soudnictví a další problémy. Krajský soud k tomu s odkazem na kvalifikační směrnici a rozsudek SDEU ve věci *Ahmedbekova* zdůraznil, že ve věcech mezinárodní ochrany je nutné posuzovat také možné pronásledování žadatele o mezinárodní ochranu na základě uplatňování politických práv a svobod či pro zastávání určitých politických názorů rodinnými příslušníky žadatele o mezinárodní ochranu. S ohledem na problémy rodiny matky žalobkyně (dědečka žalobkyně) s ázerbájdžánskou policií je proto nezbytné také v případě žalobkyně (totéž se týká matky žalobkyně a dalších rodinných příslušníků) posoudit odůvodněný strach z pronásledování na základě uplatňování politických práv a svobod. Jinými slovy řečeno, vzhledem k tomu, že dědeček žalobkyně je údajně v Ázerbájdžánu politicky aktivní, je rovněž v její věci nutné posoudit, zda také žalobkyni v zemi původu nehrozí pronásledování právě pro politickou aktivitu jejího dědečka, kterou zmínila matka žalobkyně i v této věci již během pohovoru k žádosti. Touto otázkou se ovšem stěžovatel ve svém rozhodnutí nezabýval, a proto krajský soud jeho rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[18] K námitce týkající se důvodu pro zrušení rozhodnutí podle § 76 odst. 1 s. ř. s. NSS konstatuje, že nedostatečně zjištěný skutkový stav má často za následek právě nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů. Proto se důvody pro zrušení rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) nebo b) vzájemně doplňují a nelze mezi nimi nalézt přesnou hranici (srov. např. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2021, čj. 5 As 112/2018-53, bod 47). V postupu krajského soudu v tomto ohledu proto nelze shledat žádné pochybení.

[19] Závěrem NSS připouští, že odůvodnění napadeného rozsudku není v určitých částech formulováno příliš šťastně, přesto však jsou závěry krajského soudu srozumitelné a nelze je považovat ani za vnitřně rozporné. Z rozsudku musí být zřejmé, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný a jak uvažil o zásadních skutečnostech (k otázce přezkoumatelnosti rozhodnutí viz např. rozsudky NSS ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004-74; a ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Tyto náležitosti rozsudek krajského soudu splňuje.

[20] Zákon o azylu a ustálená judikatura NSS tedy poskytují dostatečnou odpověď na všechny námitky uvedené v kasační stížnosti. NSS neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

[21] Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a NSS ji proto odmítl podle § 104a s. ř. s.

[22] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. února 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu